

vajo olajšave pri prometu) kakor tudi c. kr. poštni zavodi so zavezani, vsako pošiljatev žganih opojnih tekočin, katero so prevzeli pred 1. septembrom 1901 v prevažanje do prejemnika v ozemlju, kjer velja ta zakon, pa je do tega dne še niso izročili stranki, takoj, čim dospe na oddajno postajo, naznaniti oddelku finančne straže, v katerega okolišu je ta postaja. V tej prijavi, katero mora podati neposredno oddajna postaja, mora biti navedeno ime oddajnika in prejemnika ter kosmata teža pošiljatve.

III. Uradno obravnavanje.

Finančnih organov, pri katerih so bile podane prijave o zalogah, naloga je, prepričati se vprvo o popolnosti prijave ter na to brez odloga ovedeti množino zaloge na spodaj določen način.

Izvid, nadalje odpadajoči znesek dodatnega davka in vplačilno mesto, pri katerem se ima vplačati dodatni davek, je navesti v obeh izvodih prijave. Prvi izvod prijave vrniti je stranki.

Stranka je zavezana, na ta način jej naznanjeni znesek na dodatnem davku tekom osem dni vplačati pri v rešitvi prijave označenem vplačilnem mestu, ako se jej ni dovolilo plačilo v obrokih ali odlog plačila. Za one dežele, v katerih so vpeljane samostojne deželne naklade, ki se imajo z dnem 31. avgusta 1901 razveljaviti, se bo pctom posebnih naredb določilo, ako in v kateri meri se ima povrniti po tarifi vplačana deželna naklada in ako in v kateri meri se dado kompenzirati take povračilne tirjatve z dodatnim davkom na žganje.

Z ovedbo prijavljenih zalog na žganih opojnih tekočinah je najkasneje dne 2. septembra 1901 pričeti.

Gledé postopanja pri ovedbi zalog se naslednje določa:

1. Gledé poistinjenja množine:

- a) Ako se nahajajo žgane opojne tekočine v sodih, kesonih, cisternah itd. in so te posode polne in uradno preizkušene, je merodajen merosodni znak.

Ako sodi niso preizkušeni in le deloma napolnjeni, ovedeti je njih vsebino z Matieć-evim sodomerom. Pri žganju v sodih se vsebina tudi lahko določi na ta način, da se ové čista teža ter ista preračuni na litersko mero, vpoštevaje istinito alkoholovitost s pomočjo v to predpisanih redukcijskih razkaznic.

Ako gre za nepreizkušene kesone in rezervoarje, je ovedeti množine žganih opojnih tekočin s preračunanjem prostornine ali na drug zanesljiv način.

- b) Pri steklenicah in družih steklenih posodah določi se število steklenic in posod jednake veličine ter na to ové vsebina za vsako veličino, da se potem na ta način iz teh podatkov zračuni množina tekočine.

Pri zaprtih, v trgovini običajnih steklenicah se lahko ové množina cenilnim potom, ako ni na razpolago vzorčnih steklenic.

Ta ovadba se bistveno zjednovi, ako stranka prinese prazne vzorčne steklenice, katerih prostornina se lahko vsak čas ové.

- c) V čistilnicah za žganje, katere čistijo zadacano žganje ter so v delovršbi za časa ovedbe zalog, je ovedeti tudi množino žganja v rektifikacijskih pripravah in kadeh za precejanje. V to svrhu se najprej ové, koliko litrov na dan se na vsako kad nalije, in katera množina žganja se je prvotno vporabila za namočitev premogovega prahu. Vsota teh zneskov da približno množino žganja v jedni kadi.
- d) Ako ima dodatnemu davku podvržena stranka dovoljenje do davka proste vporabe žganja za napravo likerja ali družega alkoholovitega blaga v svrhu izvoza preko carinske črte, določiti je množino žganja, ki se ima iz cele zaloge v smislu člena II., šte. 2. zakona, izločiti kot dodatnega davka prosta, na ta način, da se zaključijo zapiski, katere je voditi o prejemu in o vporabi davščine prosto dobljenega žganja. (Konec prih.)

Obrtnijske raznoterosti.

Dobavni razpis. C. in kr. vojno ministrstvo namerava po javni konkurenci pri malih obrtnikih si zagotoviti za 1. 1902 različne potrebščine iz usnja za vojaško opravo. Dobaviti je vsakovrstne črevlje, jermena, tornistre, taške itd. Vsak obrtnik se mora sam ali kot ud kake obrtne zadruge udeležiti dobave vender pa mora v obeh slučajih posredovati pristojna zadruga. Ponudbe je kolekovati s kolekom za 1 krono in najkasneje do 15. septembra 1901 do 12. ure opoludne vložiti pri oni trgovski in obrtniški zbornici, kjer ponudnik biva, na Kranjskem torej v Ljubljani. Varščine in vzorcev ni treba predložiti. Natančnejši pogoji, ponudbeni vzorci in zaznamek predmetov in cen se lahko vpogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

O streljanju zoper točo.

Različna so mnenja strokovnjakov o učinkih streljanja zoper točo, ki se je uvedlo pri nas pred par leti. Posebno v začetku je bilo malo privržencev za take nenavadne poskuse. Učenjaki so smatrali takšno streljanje za babjeverno vražo iz srednjega veka, češ, da se takšno početje nikakor ne more razlagati kot uspešno iz fizikalnih zakonov.

Celó kmetsko prebivalstvo se je po nekod le posmehovalo topičem, ki naj bi s strelom pregnali usodne oblake. A kaj ne poskusi človek v borbi s sovražnimi mu elementi!

Tudi dandanes ne moremo še z gotovostjo trditi, da je streljanje zanesljivo sredstvo zoper megle, oziroma točo. Vender je vsestransko poskuševanje pokazalo, da ni takega streljanja šteti med vražarsko početje.

Med najhujšimi neverniki streljanja zoper točo se je pokazalo prepričanje, da streljanje včasih res pomaga,

seveda le pod gotovimi pogoji. Da ima streljanje kaj uspeha, mora biti ozračje mirno ali vsaj le malo gibano. Pri močnem viharju v ozračju je vsak strel brezuspešen.

Najprej so pričeli s streljanjem na celi črti v Italiji ter pri tem natančno opazovali uspehe. Posebno so se zanimala za streljanje zavarovalna društva zoper škodo po toči ter tudi v onih občinah nekoliko zavarovalnine opustila, kjer je bilo za streljanje dovolj skrbjeno. Pa tudi v Italiji so prišli do zaključka, da se ni vselej brez-pogojno zanašati na uspehe, posebno, ako se ne strelja v pravem času in v zadostni množini.

Vsekakor je pravočasno zavarovanje poljskih pridelkov bolj zanesljivo, kakor preganjanje oblakov s streljanjem. Ker pa je toča zelo hudomušna elementarna ne-zgoda, dobro je, da poznamo temveč pripomočkov zoper njo. Poskusi s streljanjem nikakor niso tako dragi, da bi ne odtehtali škode, katero vendar morda preženemo ž njim.

Poučni in zabavni del.

Usoda.

Slika iz življenja.

Božični večer.

Stara lipa, mala vas blizu okrajre ceste, imela je danes nekako praznično lice. Navadnega večernega hrupa, tistega petja in vriskanja fantov ni bilo slišati. V vasi nisi videl niti človeka; vse je bilo doma, ter si pripravljalo z gorko vnemo jaslice; vse se je veselilo pričakujoč s pobožnim strahom trenutka, ki se je že toli in tolikrat povrnil, pričakujoč prihod Kristov na zemljo.

V mali hišici na griču je brlela medla luč tako, da so se posamne reči v sobi težko razločevale. Lastnik te hišice, Matej Lisjak, mož v najlepših letih, je s svojo ženo pripravljaval lučice za jaslice; njegova dva otroka, šestletni Tinko, brhk, črnook deček in štiriletna Anka, nežna krasotica, skakljala sta okolu starišev in ogledovala ter z otročjo radovednostjo vpraševala sedaj po tem, sedaj po onem.

Lučice so bile pripravljene in že so se zasvetile jaslice v skromnem, Lisjakovem premoženju primernem nakitu.

Lisjak je zbral svojo obitelj pred jaslice in kleče je molil naprej, a drugi za njim.

„Vidite otroci“, opominja Lisjak, „vse kar imamo, dal nam je večni Oče; v njegovih rokah je njegova sreča in nesreča. Zahvalimo ga iz dna duše in prosimo ga, naj nas ne zapusti. Oče naš . . .“

Pred hišico slišijo se glasovi in ne prav nežno stopi nekdo v vežo ter z ropotom, odpre male hišne duri.

„Lisjak“! zakriči. „Pridite vun“.

Orožnik je stal med durmi.

Žena Lisjakova plane prestrašena kvišku; otroka se jo krčevito okleneta. Lisjak pa je osupnjen stal na

mestu, ne vedoč, kaj to pomeni. Komaj je izustil besede: „Kaj bi radi“?

„Tukaj se nič ne vpraša“, zavrne ga orožnik osorno. „V imenu postave Vas aretujem. Povelje imam od preiskovalnega sodnika“!

„Za Boga“!

Žena in otroka jamejo glasno kričati, jokati, in ko vpraša Lisjak orožnika po vzroku njegovega aretovanja, ga je ta že prijel in s pomočjo družega orožnika uklenil.

„Dovolite mi, da vsaj še enkrat poljubim svoja otroka, da se poslovim od svoje žene“.

Že je bil zunaj v mrzli noči. Nobena prošnja ni nič pomagala, nobeno zdihovanje.

Tiho, kakor pri pogrebu, korakali so ti trije možje tri ure oddaljeno sodišče.

Žena in otroka gledali so pri hišnem pragu za tako nenadoma izgubljenim gospodarjem, potem pa so šli v izbo. Mati oklenila se je svojih ljubljenih otrok in je glasno plakala, ihtela, vedoč, da je njen mož nedolžen.

To je bil božičen večer!

Drugi dan je stal Lisjak pred preiskovalnim sodnikom.

Pred par dnevi je bila pogorela v Stari lipi hiša Mihe Medveda z vsemi gospodarskimi poslopji. Škoda je bila ogromna, ker Medved ni bil zavarovan in je bila tudi cela vas v nevarnosti. Da ogenj ni slučajno ali po nerodnosti nastal, marveč da ga je nekdo zanetil, to se je videlo že pri sodnem ogledu na lici mesta.

Medved je imel z Lisjakom mnogokrat pri sodišču opraviti; a Lisjak je svoje pravde navadno zgubil in imel pri tem precej stroškov. Za to je Medveda počel črtiti in ta dva že dlje časa nista govorila med seboj. Medved imel je dovolj razlogov, v prvi vrsti na svojega dozdevnega sovražnika obračati sum in je preiskovalnemu sodniku kar naravnost Lisjaka imenoval storilca, osobito, ker so le tega baje videli malo časa pred ognjem blizo Medvedove hiše.

Na podlagi teh zelo obremenilnih okoliščin dal je Lisjaka aretovati.

Lisjak je stal kakor okamenel pred preiskovalnim sodnikom. Čutil se je popolnoma nedolžnega, zatrjeval je, da Medved v kljub pravdam niti sovražen ni, da ob kritičnem času ni bil pri Medvedovi hiši, sploh, da s hudodelstvom ni v nikaki zvezi.

Vse zaman; Sodnik ga je v zaporu obdržal, in pričela se je dolgotrajna uvodna preiskava.

V zaporu je imel Lisjak dovolj časa premišljevat. Zdelo se mu je, da je sanjal, a vendar je bridka resnica, da sedi sedaj v zaporu, da je okrivljen jednega najhujših hudodelstev — veliko se je nabralo gradiva proti njemu — kaj velja, še obsojen bi bil lahko, vsaj to se je tudi že zgodilo na svetu, da so nedolžne zapirali, celo obešali — joj, joj! Pomagati si pa ne more. Preiskovalni sodnik neče mu verjeti, le dokazil hoče imeti — kje je-li dobiti! O Bog, o Bog! Kaj počne uboga obitelj, kaj preljuba zlata otročiča, jednega ima